

Közi Horváth József

1903. szeptember 25-én született a Sopron megyei Agyagos községben Közi Horváth József római katolikus pap, közíró, országgyűlési képviselő, földműves családból. Szülei 1914-ben Magyaróvárra költöztek, azért, hogy őt az óvári piarista gimnáziumban tudják taníttatni. A győri bencés gimnáziumban 1922-ben érettségizett, teológiát a budapesti Pázmány Péter Egyetem Hittudományi Fakultásán tanult. Pappá 1927. június 29-én szentelték, a teológiai doktori címet 1929-ben szerezte meg.

Magyaróváron volt lekipásztor, majd Sopronba került tanulmányi felügyelőnek a Szent Imre Kollégiumba. 1931-ben Győrben prefektus lett a küsszemináriumban és szerkesztette a Káptalan napilapját. Jelentős szerephez jutott Győr társadalmi és közéletében. Újjászervezte és felvirágoztatta a Giesswein Sándor által 1898-ban alapított munkásszervezetet, a „Győri és Győrvidéki Keresztény Szociális Egyesület”-et és tagja lett a város törvényhatósági bizottságának, a Győri Vagongyár labdarúgó csapatának, az ETO-nak egyesületi elnöke volt.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás 1935-ben a Katolikus Akció első országos titkárává nevezte ki. Aktívan részt vett az 1938-as Szent István jubileumi év és a budapesti Eucharisztikus Kongresszus előkészítésében és megrendezésében. Újságírói és szónoki képességével, a közvéleményt az ország szociális elmaradottságának megszüntetésére, gyökeres erkölcsi, társadalmi és gazdasági reformok megvalósítására buzdította. Győr városa 1938-ban kereszténypárti programmal országgyűlési képviselővé választotta. XII. Pius érdemei elismeréséül 1941-ben pápai kamarássá nevezte ki. Közben a budai Szent Imre Kollégium prefektusa lett és az egyetemisták világnézeti nevelésén munkálkodott.

Az ország német megszállása után, 1944. március 22-én az országgyűlésben egyedül, tiltakozott a hitleri csapatok bevonulása ellen és elítélte a deportálásokat, november 2-án. Ezért behívták frontszolgálatra, ahonnan sikerült visszatérnie Budapestre. A második világháború utáni demokratikus újrakezdet idején, nem vállalt nyílt politikai szerepet. Üldözték, 16 hónapnyi bujkálás után 1948 nyarán hagyta el az országot. Egy évig Innsbruckban volt a tiroli magyar menekültek lelkesze. Majd a Párizsban élő kereszténydemokrata szellemű fiatal értelmiséggel megalakította a Magyar Keresztény Népmozgalmat, amelynek elnökévé választották. Közéleti tevékenysége során mindig is nagy súlyt helyezett a fiatal értelmiségiek közéleti tevékenységének támogatására. A Magyar Nemzeti Bizottmány elnöke, Varga Béla az 1945-ben választott magyar országgyűlés volt elnöke meghívta, hogy vegyen részt a New Yorkban megalakult Bizottmány munkájában. A bizottmány Menekültügyi Bizottságának vezetőjeként részben Párizsban, részben New Yorkban élt.

Az 50-es évek első felében többször is beutazta a nyugati országokat, sorra látogatta a magyar menekülttáborokat. A magyar Keresztény Népmozgalom elnökeként részt vett az európai Keresztény Demokrata Pártok Uniójának kongresszusain. Idegen nyelven írt cikkeivel, memorandumaival felhívta a nyugati közvélemény és politikusok figyelmét a közép-kelet-európai népek helyzetére. A későbbi években lelkipásztori hivatása felé fordult, a müncheni nemzetközi katolikus diákotthon, a Paulinum vezetője lett. Cikkei továbbra is megjelentek a külföldi magyar keresztény szellemű lapokban és a Katolikus Szemlében. Számos tanulmányt írt Szent István koráról, a magyar-bajor történelmi kapcsolatokról, Apor Vilmosról, Mindszenty Józsefről.

Közi Horváth József 1965 óta München közelében élt, Oberhachingban, a Szent Rita Otthon lelkésze volt. 1988. május 26-án hunyt el, május 31-én helyezték testét nyugalomra az ottani temetőben. Hamvainak hazahozatalát a kommunista hatóságok nem engedélyezték. 1992. november 4-én a rendszerváltást követően, végrendelete szerint térhetett meg végleges nyugvóhelyére: szülőfalujába, Agyagosszergénybe. Az újratemetést Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök végezte. Falujában Közi Horváth József Népőiskola alakult 2011. decemberében. 2013-ban először adták át a Közi Horváth József ösztöndíjat, amelyre felsőoktatásban tanuló helyi fiatalok pályázhattak.

Irodalom:

Hetényi Varga Károly: Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában. 1., Abaliget, 1992. p. 309.

Révai Új Lexikona. 12. köt., Klc- Ky. Szekszárd, 2003. p. 725.

Van jövője a kereszténységnek In: Kisalföld 2012. február 13. 37. szám p. 6.

Internet:

Magyar Katolikus Lexikon Közi-Horváth hozzáférés: <http://lexikon.katolikus.hu/K/K%C3%B6zi-Horv%C3%A1th.html> Letöltés: 2018. 04. 03.

Közi Horváth József Népőiskola Agyagosszergény honlapja hozzáférés: <http://kozihorvathnepfoiskola.hu/> Letöltés: 2018. 04. 03.